

Fjellvåken

Medlemsavis for Troms Turlag • nr. 2 - 2024 - 46. årgang

Sommer på Vuomahyttene
Nord-Troms turlag er 10 år i år!
Norge på tvers

Naturopplevelser for livet

Troms Turlag

SNYLTERE

Denne lederen handler om et fenomen vi kjenner fra plante- og dyreliv: snyltere eller parasitter. Ifølge definisjonen er en snylter en organisme som lever på eller i en annen levende organisme (vert) og utnytter denne i et samliv. Snylteren ernærer seg på verten og har derfor fordel av samlivet, mens verten tar mer eller mindre skade av utnyttingen.

Hva har dette med oss turgåere å gjøre, bortsett fra at det kan være interessant å studere synlige tegn på snyltere i naturen vi beveger oss i, som mistelteinen på bildet her.

Hvis vi utvider definisjonen noe, blir meningen tydeligere: «En snylter er en person som lever av å utnytte ressurser som andre har fremskaffet, og som rettmessig tilhører dem.»

Motsatsen til snylting er frivillig deling.

Troms turlag / DNT deler hyttene sine med alle. Hyttene er medlemmenes fellesgode, til dels bygget og ikke minst drevet og vedlikeholdt år etter år av medlemmene selv, - alt på frivillig basis. Turlaget kunne ha lukket hyttene for andre enn medlemmer, men fordi vi er en ideell organisasjon med formål «å fremme et enkelt, aktivt, sikkert og miljøvennlig friluftsliv og å informere om landsdelens natur og muligheter for friluftsliv» er hyttene åpne for alle.

DNT ønsker at flest mulig skal få oppleve glede i naturen, nå og i fremtiden. Det er fellesnevneren for engasjementet for folkehelse, naturforvaltning og opplæring av nye generasjoner.

Ved å dele på godene, men også på utgiftene og ansvaret, kan flest mulig få oppleve gleden ved å ferdes i naturen, gå trygt på merkede stier, søke ly i gode hytter og opple-

ve fellesskap med andre mennesker.

Til alle dere som gjør nettopp det; betaler for hytteoppholdet og etterlater hyttene slik at det er hyggelig for nestemann å komme dit, tusen takk! Dere gir energi til de frivillige og bidrar til at dette fellesgodet kan opprettholdes.

Snyltere derimot har sin egen ABC.

Der heter det: *Hyttene til DNT / Troms turlag er ubetjente og ligger ofte langt fra folk. De er låst med den kjente DNT-nøkkelen som er lett å skaffe seg, og har du den, kan du bo gratis. Kanskje ikke super komfort, men superbillig ferie og superenkel inntekt for deg, hvis du driver som turoperatør. Unngå å skrive deg inn i protokollen, så kan ingen kreve deg for betaling. Turlagets frivillige har ansvar for hyttenes standard og vedlikehold, så du trenger ikke bry deg med det. Snylternes motto: «Stay, enjoy and just leave».*

Liker du snyltere?

Ikke jeg, og ingen andre jeg kjenner. Men enda viktigere, effekten av snylting er ødeleggende. I naturen fører snylting, som du leste ovenfor, ofte til at vertsorganismen sykner hen og dør. Trist, ikke minst for verten som dør, men også for snylteren som ikke lenger har noen å snylte på.

Hva så med menneskelig snylting? Hva kan det føre til? La oss ta for oss de ubetjente DNT-hyttene. De har ikke alltid stått der, og de popper heller ikke opp som sopp etter regnvær. Tvert imot, hyttene er ressurskrevende å bygge og krevende å innrede, vedlikeholde og utbedre. Hvis vi som bruker hyttene ikke bidrar gjennom betaling og litt dugnadsarbeid, vil det tillitsbaserte systemet kollapse. Hva vil det innebære?

Kun hytter med vertskap til stede kan hol-

Ikke snylt vekk fellesskapsgodet ditt!

des åpne, slik som Svenska Turistföreningen (STF) som har stugvert på sine hytter. Når vertskap ikke er til stede, hvilket for turlaget vil bety mesteparten av året, vil hyttene måtte holdes stengt. Overnattingsprisene må også heves, slik som i Sverige.

Alternativt må låsesystemet endres og booking med forhåndsbetaling og medlemskap gjøres obligatorisk for alle.

Kjenner du en snylter hvis du ser en?

Neppe, de kommer i ulike størrelser og antall, fra ulike land og i ulik alder. Så hvordan kan vi forhindre snylting?

Hva om alle vi som «har rent mel i posen», gjør det til en vane å ta en sjekk i protokollen når vi er på ei hytte for å se til at alle som

er der har skrevet seg inn? Er det noen som mangler, vift med protokollen og si i en hyggelig tone «her er protokollen for de som ikke har skrevet seg inn». Og fortell gjerne om turlagets delingsfilosofi, om frivilligheten og godene som vi vil at alle skal nyte godt av. Løft fram viktigheten av gjensidig tillit som i 150 år har vært bærebjelken i DNT's hyttetilbud. Et unikt norsk tilbud på verdensbasis, - men dessverre ikke mer robust enn at snyltere kan klare å ødelegge det.

Kjersti Bakken, nestleder

Foto: Røyken og Hurums Avis

Fra Redaksjonen

Av Finn Jürgens

Når dette nummeret av FV lander i postkassa, har dagene allerede begynt å bli kortere igjen. Midnattssola har sagt farvel for i år og de første bladene har falt ned fra trærne. Men enda er det langt igjen til vinteren. Først kommer høsten. Og den ser ut til å bli utmerket for skogsturer med sinking av sopp og bær. Tursesongen fortsetter altså definitivt en god stund til, og selv om det fra nå av blir mindre lys hver dag, vil de aller fleste nok ha mye igjen av energien som de fikk av sola i løpet av sommeren. For også i år har været her i Nord vært strålende – over 30 sommerdager! Da var det ikke engang nødvendig å reise til Syden for å få litt farge på kroppen.

Sommertid er ferietid for de fleste, og særlig i fellesferiene stopper mye av epostkommunikasjonen opp; flere prøver å ta et virkelig avbrekk fra den travle hverdagen. Også vi i redaksjonen har vært på tur med sykkel eller til fots, både fjernt og nært. Da måtte det gå raskt å få organisert innleggene til dette FV – nummeret. Når det nå bare er to hefter per år, nærmet innsendingsfristen til

trykkeriet seg nemlig skremmende raskt.

Men heldigvis har vi som alltid fått samlet mange spennende innlegg, i løpet av sommeren skjedde det nemlig tallrike varierte aktiviteter i Troms turlag. På de neste sidene får dere blant annet lese en turbeskrivelse fra sommeren på Vuoma, om Nord-Troms turlag sitt 10års-jubileum, om diverse opplevelser fra barnas turlag, om den historiske dagen i Vaddas, kjente spalter som ildsjel og mye mer. Altså et rikt hefte med mye forskjellig som gir et portrett av den nordnorske sommeren i år.

Nå gjenstår det bare å ønske alle god lesing og flotte høst-turer! Så leses vi igjen tidlig neste år!

Med hilsen fra redaksjonen

*Jeg elsker luften, når den kjøles
Og høy og klar
en renhed har,
en vidde, der som frihed føles.*

*Og skogen finder jeg er skjønnest
I høst-geniets fantasi,
og ikke når den står som grønnest*

**Bjørnstjerne Bjørnson,
fra Digte og Sange 1904, Gyldendal**

Sommer på Vuomahyttene

Av Nina B. Cheetham

En og annen mygg summer rundt svelte ansikter. Capsen skjermer for sola mens vi med godt fylte sekker vandrer gjennom eventyrlig furuskog i Øvre Dividalen nasjonalpark på vei til første stopp, Anjavasshytta. Det ligger forventning i luften, sommerturen til Vuoma er et av årets høydepunkter. Sommeren kom tidlig i år, sola er varm og skogen full av skogstorkenebb, åkerbær, smørblomst og ballblom. Den lille stallet ved Anjavassbua gir god hvile og søvn før vi neste dag vandrer videre.

Turen opp Anjavassdalen byr på kjennemerker og steder som fremkaller minner fra år tilbake, turer med barna, venner, eller som nå, bare oss to og en hund. Anjavasselva styrter ned gjennom dalen i et evig brus og plutselig er vi på kloppene over den store myra. Kommer fossekallen til å vise seg ved «fossekallberget»?

Vi raster og tar oss en blund på den luftige plassen før brua over Vuomajokka. Sokkene får luften og bålkaften smaker deilig. De siste åtte-ni kilometerne går i samme rolige tempo. Noen fuktige partier må forseres, men sola er fortsatt med oss. En siste pust i bakken på turens siste høydedrag byr på spektakulær og kjær utsikt over dalen som flater ut mot Anjavatnet.

Like plutselig, som alltid når ankomsten er via Anjavassdalen, ligger hyttene der, tunet som består av Vuomahytta, Vuomastua og uthus med hundeanneks. Vi får

Utsikt mot Anjavatnet

Mot Bajemus. Foto Øystein Overrein

varm velkomst av Vuomahyttas tilsyn Sten-Magne, datter Lisa og svigersønn Stian samt nytt tilsyn, Merete Wang. De har vært på Vuoma i flere dager for å utføre tilsynsarbeid og har selskap av seks polarhunder. Vi installerer oss i hundeannekset og etter et bad smaker det ekstra godt med middag.

I løpet av de neste dagene blir vi bedre kjent med Vuomahyttas nye tilsyn, Merete. Merete vokste opp på Seiland i Finnmark og er hekta på løping, gjerne på fjellet. Likevel

Nytt tilsyn Merete og Lisa klare for avreise

har det vært noe som har manglet i livet hennes og hun meldte seg inn i TT for noen år siden. Motivasjonen var å få mulighet til å gå langt, med sekk, med andre eller alene. I mangel av venner med samme interesse er håpet også nye turbekjentskaper. Handlekraftig som hun er, meldte hun seg som tilsyn på Vuomahytta da muligheten bød seg, og det før hun noen gang hadde vært der! Jobben på Kvaløysletta sykehjem gir muligheter til lengre friperioder som kan brukes i Troms turlags og turlivets tjeneste.

Meretes begeistring er stor, og full av overskudd har hun tatt fatt på ulike tilsynsoppgaver under sommeroppholdet. Det mangler heller ikke på ideer til utvikling av Vuomahytta. Et stort ønske er et større

Tilsyn Sten- Magne Andreassen med turvenner

stuevindu for å få mer av den fantastiske utsikten og lyset inn i stua. Vuomastua med sine store vinduer mot sør og øst har gitt inspirasjon.

Etter rundvask av hundeannekset går dagene i et rolig tempo for oss. Mannen fisker mens fruene går tur eller sitter på trappa og tar inn Vuomas atmosfære. Det vidstrakte landskapet gir næring til sjelen, og gjør det mulig å være til stedet i øyeblikket. Vuoma gir en egen ro, sjelden er søvnen så god og uavbrutt. Kveldene gir rom for hyggelig prat med tilsynene. Fiskehistorier og andre historier deles og minner fra tidligere besøk på Vuoma blir oppfrisket.

Det blir god tid til felles vandring mellom fiskeøktene. En litt kald vind holder myggen borte, og turene blir gjerne brukt til

Utsikt mot Vuomahyttene. Foto Øystein Overrein

botanisering og fuglekikking. På vannet svømmer flere par havelle og sjørre, i småvannene mot Gasgas finner vi bergand. Fjelljoen speider etter inntrengere med sitt skarpe blikk og klager høyt og inntrengende hvis vi kommer for nær. Sjelden har vi sett maken til blomstring. Landskapet er dekket av tepper med blålyng, kantlyng og fjellfiol, reinrosen er tallrik og rosenrota er på vei inn i blomstring allerede nå ved St. Hanstider. Vi koser oss med uforglemmelige fiskemåltider gjennom uka.

Midt i oppholdet vårt er det tid for Sten-Magne og følget hans å dra hjem. Kløvene settes på hundene, og vi lar oss sjarmere av hundebrodreparet på 13 år som ble overtatt fra Lars Monsen. De har begge vært med på Iditarot hundeløp og er så sammensveiset at

de sørger hvis de må være fra hverandre. Det slipper de, matmor/matfar Lisa og Stian og felles hundegård sørger for topp trivsel inn i alderdommen. Det vinkes «god tur» og vi er alene på tunet. Samme kveld kommer et tysk par inn på tunet. De blir glade for å smake på den fantastiske røya. Mot helgen kommer det et par gjester til i tillegg til et av tilsynene på Vuomastua. Ellers er vi alene og kjenner på lykke.

Alt har en ende, og våre dager på Vuoma går mot slutten. Når dagen kommer, er det med nydelig vær og turen ut gir nye minner til minneboka. Sommereventyret på Vuoma i Øvre Dividalen nasjonalpark er over for denne gang.

Maledugnad på Ringvassbu

Av Finn Jürgens

Den okergule fargen som den vakre Ringvassbu hadde hatt siden omtrent 2016/17 begynte å bli ganske falma. Særlig på sørveggene kunne man se spor etter de til dels kraftige vindene som blåser der oppe ved Langvatnet. På grunn av det var det på tide med maledugnad; malinga foregikk over helga 14.-16.6. Vi var fem stykker, hvorav fire tok turen til hytta på fredagskvelden, mens undertegnende kom på lørdagsmorgenen.

Veien opp fra Simavika begynner på en lettgått grusvei langs elva, før man krysser den ved demninga og fortsetter turen på en smal, delvis veldig steinete, men merket sti. Underveis har man utsikt over flere vann, kommer langs forfriskende fosser og man får nyte høyfjellfølelsen over skoggrensa. Da fredagsgjengen tok turen var det dessverre nokså kaldt og tåkete; skyene blir ofte hengende fast i Simavikeidet og Kårvikdalen. Og hvis det i tillegg blåser kraftig (noe som det ofte gjør) kan turen bli litt slitsoomt. Men det satte ingen stopper for dugnadsgruppa. Alle hadde med seg riktige klær og helt nødvendig motivasjons-sjokolade. Og når man så kunne bruke tida til å bli kjent med hverandre og snakke om løs og fast, gikk turen uten større problemer. Selv om sekkene var tunge, fylt av eget utstyr, mat og en god del malerutstyr som måtte fraktes opp fra bilen.

Antagelig frister denne beskrivelsen av

den noe slitsomme oppturen ikke alle. Og det er helt klart, dugnad er ikke bare avslappende. Men samtidig er det her i Norge alltid noen som stiller opp. Det å hjelpe hverandre frivillig har vært en lang tradisjon, allerede i middelalderen fantes det lover som beskrev at man f.eks. skulle be naboene om hjelp dersom man trengte bistand i ei gravferd. Også ordet «dugnad» i seg selv er gammelt; det stammer fra det gammelnorske dugnadr, som igjen er avledet fra verbet duga (å hjelpe). Siden middelalderen har ordet skiftet betydning noen ganger og har lenge vært knyttet til bondens arbeid (som grasslått) der det i kortere perioder var behov for flere folk. Selv om type oppgave varierte over tid, sto frivilligheten og felles avslappende fest etter utført arbeid alltid sentralt. Det å være i lag med andre og frivillig gjøre noe nyttig, er avgjørende for dugnaden.

Og det fører oss tilbake til Ringvassbua. For da jeg tok turen opp til hytta i strålende sol på lørdagen, var det definitivt ingen som

måtte tvinge meg til det. I ellevetida nådde jeg målet, og ble møtt av en leende Anders som hilste på meg, forklarte meg maleplanen og satte meg i gang med kost og okerfarge. Jeg rakk nesten ikke å si hei til de andre tre som malte på hver sine hyttedeler. Først etter hvert kom jeg i snakk med Sophia, som nettopp var i gang med vinduene, Merete, som, ikledd hvit malerdress, hadde kommet i gang med vestveggen og Per, som malte enda en annen vegg. På en solskinnsdag som denne gikk arbeidet fort og vi klarte å male mye mer enn Anders opprinnelig hadde sett for seg. Og det til tross for noen korte snakke- og nyttepauser innimellom. Og selvfølgelig lunsjpausen, der vi koste oss inne i hytta, spiste skiver og ble enda bedre kjent med hverandre.

For selv om dugnaden iblant innebærer slitsomme episoder, er det trolig disse pausene som gjør arbeidet til noe man gjerne deltar i. Gjennom å være sammen med andre, uten mobil (det er ikke dekning på hytta), opplever man dagen på en annen

måte. De muligens vanlige scrolling- og sosiale media- rutinene blir satt ut av spill, og man kan ikke bare raskt google noe hvis man lurer på noe. Men disse tingene, som kan virke så viktige i en vanlig hverdag, blir nesten med det samme overflødig. Derimot er det det sosiale samværet som man lærer å sette enda mer pris på. Man samles om et felles mål og vet at de andre er her av egen motivasjon. For betalt får man selvfølgelig ikke for dugnad. Imidlertid viser dugnadsarbeidet at det, selv i disse dyrtider, finnes ting som er på en måte mer verdifulle enn penger. En viktig del av det er trolig mestingsfølelsen.

Etter den sene lunsjpausen bega vi oss ut i sola igjen og malte ivrig videre. Det var fantastisk å se hvordan de falmete veggene en etter en begynte å glinse, og å oppleve at de røde vinduene og de okergule hytteveggene igjen sto i skarp kontrast til hverandre. I løpet av ettermiddagen byttet vi jevnlig på stiger og vegger, slik at alle deler av hyttene ble nådd og alle kunne kjøle litt ned under

maling av en skyggevegg. Iblant måtte noen også holde stigen, særlig da det gjaldt å male veggen på boden. Her beveget vi oss på grensa av HMS-retningslinjene, men takket være en erfaren maler og gode stigeholdere gikk alt bra. Rundt fem-tida gikk Merete inn i hytta og begynte med matlaginga. Vi andre malte ferdig det vi holdt på med, ryddet litt og gikk så inn til dekket bord og deilig middag. Vi var alle svært fornøyd med dagen og stolte over hvor mye vi hadde klart. Tenk at vi på en dag hadde malt nesten hele hovedhytta, boden, annekset og alle vinduene! Kvelden ble for øvrig særskilt hyggelig fordi de vi hadde fått uventet besøk av to turgåere som hadde benyttet dagen til å ta seg en overnattingstur til Ringvassbu. En av dem overnattet for første gang i ei DNT-hytte, og denne premieren var med stor sikkerhet vellykka.

Tida går fort når man har det gøy. Dette gjelder definitivt også dugnad. For selv uten mobil kjedet vi oss aldri. Opptatt med praktisk arbeid flyr timene forbi. Og i tillegg til det setter man mer pris på personene man møter i det reale livet, ikke kun via digitale nettverk. Trolig er dette også noe som bidrar til å gjøre dugnad tiltalende, for samtale med de nye bekjente blir aldri kjedelige. Mens man i hverdagen fort havner i sin egen boble, gir dugnaden mulighet til å treffe folk med all slags (yrkesmessig) bakgrunn. Slik var det også i vår lille dugnadsgruppe som besto av økonomer, gartnere, studenter og kommunikasjonsansvarlige fra rundt omkring i landet og fra kontinentet. Da er det virkelig duket for spennende diskusjoner om alt mulig! Selv om samtalerne, sikkert typisk for en DNT-dugnad, ofte dreide seg om opplevde turer.

Etter en rolig natt for de fleste (litt snorking var det vel her og der) malte vi noen vegger for andre gang på søndagen. Dessuten fikk noen småsaker her og der seg et nytt strøk. Så var det allerede tid til å

skifte til turklær, rydde bort alt og vaske opp etter oss i hytta. Da det var gjort, startet vi på turen nedover. Det gikk igjen i samtaler, litt konkurranse-løp over snøfeltene og bare nyting av utsikten. Litt trøtt, men vel fornøyd med helga kom vi til slutt ned til bilene i Simavika. Der sa vi ha det og kjørte hver vår vei, med opplevelsen og de nye vennene godt bevart i hjertene våre.

Har også du fått lyst til å være med på dugnad? Komme deg ut av hverdagsbobla, oppleve noe nytt og stifte bekjentskap med nye personer? Da anbefaler jeg deg å følge med på facebook-sida til DNT Troms, sjekke nettsida til DNT Troms eller ta kontakt med kontoret direkte. Siden det er så mye som kan og burde gjøres rundt omkring, finnes det sikkert en dugnad du kan være med på, uansett alder og forkunnskaper. Og jeg lover deg, det sosiale samværet du opplever under dugnaden er noe du i etterkant ikke vil være foruten.

Nord-Troms turlag er 10 år i år!

Det er umulig å skrive om alt som har skjedd i Nord-Troms turlag siden laget ble stiftet 28.mai 2014. Vi snakker om ti år med et mangfold av opplevelser, turer, kurs, gleder og nye vennskap. Ikke minst har vi klart å skape et godt samhold og trivsel i en økende gruppe av turledere.

I starten brukte vi tid på å drøfte hva som skulle være turlagets agenda. Hva mer enn turer? Stirydding? Kurs? Toppturer? Løypemerking? Hyttedrift? Nedrefosshytta? Utstyr? Det var også snakk om at Troms turlag ville ha et lokallag her for å få bygd ei hytte på Uløya.

Pengemangelen var den største utfordringen i starten. Hvor skulle vi få penger fra? Vi bestemte en turavgift på kr. 50.-for dags-tur og 100.- ved overnatting. Men; hvem ville betale for å gå på tur? Etter hvert ble vi bedre på å skrive pengesøknader, og med årene har vi kjøpt inn turutstyr, førstehjelpsutstyr, GPS, inReach og så videre. I dag har vi en solid økonomi.

Den første fellesturen gikk fra Kyräniva til Siemma i Reisadalen. Det sies at det ble et kappløp om å komme først opp til Siemma, og det samme gjaldt returen til Kyräniva. Tempoet skremte bort en del deltagere. Vi fikk ord på oss for å gå så fort.

Inn til det første årsmøte som var i februar 2015, fungerte et interimsstyre på fire personer. Styret prioriterte raskt å utdanne turledere. På det første kurset var Alf Brustad fra Senja kursholder med seks deltagere. Etterhvert har turlederjengen

Kom deg ut dag i Sørkjosen

Tang og tare kurs

Vintertur på Reisaelva

Turleder og styresamling Ansamukka februar 2015

Det første styret valgt på årsmøtet 2015

De første turlederne sammen med instruktør Alf Brustad, januar 2015

vokst. Laget prioriterer å gi alle interesserte gratis turlederkurs. Til gjengjeld forventes det at deltakerne arrangerer turer.

Turlederne har vært og er grunnstammen i laget. Vi har satset mye på å utdanne og ha kompetente turledere. Det sosiale samværet og trivsel innad i gruppa har vært prioritert. Vi har faste møter to ganger i året (med pizza) hvor turprogrammet snekres. På slike møter dukker det fort opp nye ideer og nye samarbeidspartnere. Turlederne har fått kurs i førstehjelp, GPS, DNT`s aktivitetssystem samt årlig seminar/julebord. Julebordet er felles for styret og turlederne. I styret vårt har vi en turlederleder. Nord-Troms turlag er privilegert som nå har fått sin egen kursleder.

Turprogrammene våre er varierte med korte, lange, flate og bratte turer. Mange

turer har blitt en årlig tradisjon, som for eksempel skitur til Nedrefoss, høsttur over vidda, tur til Storsteet, fullmånetur, Kom deg ut-dagen, ordførertur, gourmettur og toppturhelg. Vi klarte også å arrangere felleturer i koronaårene – med egen korona-ansvarlig i styret!

Nord-Troms turlag samarbeider med flere andre lag og foreninger som for eksempel Røde kors, idrettsrådet, Nord-Troms museum, Nordreisa idrettslag, Reisa nasjonalpark, naturvernforbundet, og nå sist Oxfiorddagene. Samarbeid med andre krever mer planlegging og tid, men gjør som regel arrangementet bedre og vi når ut til flere. I årenes løp har vi arrangert mange kurs med variert innhold som for eksempel kart og kompass, sopp, tang og tare, spiselige ville vekster, foto, kulturelle og historis-

Første tur til Reisavann 2015

Gourmettur til Dalstuene i Kvænangen

Den aller første turen, 2014

ke vandringer, samiske og kvenske stedsnavn og skredkvelder.

I tillegg til å rekruttere nye turledere, har det vært jobbet aktivt med å rekruttere yngre krefter, en satsing vi har lyktes med og som lover bra for framtidig drift. Turlaget har også fått undergrupper i Barnas turlag og Turtøttene.

Den 24. august feirer vi oss selv med felle-

stur og bålsamtale om friluftsliv. På kvelden er alle nåværende og tidligere styremedlemmer invitert på jubileumskveld. Vi gleder oss!

Friluftslivet og DNT er i endring. Det blir spennende å se hva og hvor vi er om 10 år!

Heidi Arnesen og Bodil Bråstad

Nord-Troms turlag vant Coop Nords Frivillighetspris for 2024

Nord-Troms Turlag vant Coop Nord sin Frivillighetspris for 2024 på 75.000 kr! Det skjedde i konkurranse med 180 forslag på 126 andre frivillige organisasjoner og tiltak i Troms og Nordland. Frivillighetsprisen ble overrakt under samvirkelagets årsmøte i Tromsø den 10. april.

Vi er kjempeglade for prisen og at det frivillige arbeidet blir satt slik pris på. COOP Nords pressemelding etter utdelinga sier det meste:

«At vi vinner Coop Nord Frivillighetspris er bare helt fantastisk, sier Sunniva Kråbøl.

Sunniva er lokallagets «turlederleder» og er den i Nord-Troms Turlag som holder en hånd over 36 sertifiserte turlederne og det omfattende turprogrammet.

I 2023 arrangerte Nord-Troms Turlag til sammen 53 turer i ulik vanskelighetsgrad og i all slags vær i snitt mer enn en tur i uka!». Vi har deltakere fra både inn- og utland, både medlemmer og ikke-medlemmer av turistforeningen. Et ikke-medlem kan fort bli et medlem etter en tur med oss!

I forbindelse med overrekkelsen uttalte styreleder i Coop Nord Stig E. Mortensen: «Vi er utrolig imponert over det omfanget av aktiviteter som dere holder på med, hvor mange det er som har glede av aktivitetene, at dere favner så mange ulike aldersgrupper og ikke minst at dere dekker fire kommuner, sa styrelederen da han overrakte prisen, og takket laget for deres unike innsats for folkehelse og bolyst.»

Alt på dugnad

Turlaget driftes utelukkende på dugnad, og har i år 10 års jubileum, noe vi skal vi feire. Vi har jobbet målrettet for å få stadig flere

Styreleder Stig E. Mortensen i Coop Nord overrakte diplom, blomster og 75.000 kroner som bevis på at Nord-Troms Turlag har vunnet årets pris. Bodil Bråstad, Tor Martin Nilsen og Sunniva Kråbøl mottok prisen på vegne av vinnerne. Foto: Oddny J. Johnsen

med ut på tur. I fjor talte vi totalt 899 deltakere på turene våre. I tillegg har vi arrangert ulike kurs. Ekstra populært i fjor var kurset i spiselige vekster, og temakvelden om samiske og kvenske stedsnavn i eget nærområde. Kurs for turledere er også et viktig satsningsområde, slik at vi får mange turledere.

At det har vært mulig å opprettholde en høy aktivitet, har sammenheng med positive og aktive turledere, deltakere og at vi har vært aktive i å søke om midler fra ulike instanser.

Når alle aldersgrupper

Vi konstaterte for ei stund sia at medlemsmassen i stor grad bestod av personer i godt voksen alder. Dem skulle vi beholde. Barnas turlag hadde imidlertid liten aktivitet, det måtte vi gjøre noe med. Vi satte i gang en offensiv for å rekruttere unge voksne medlemmer og få dem aktive. Vi satte opp turer spesielt rettet mot unge voksne, og tok kontakt med mulige unge vi kjenner,

nærmest gikk fra dør til dør, og det ga god effekt. Følgelig er nå Barnas turlag oppe og går! Med det får vi familier og barn med på turer spesielt tilrettelagt for dem. Det er en viktig investering for framtida!

Totalt er det nå 230 aktive medlemmer i turlaget, som dekker kommunene Nordreisa, Kvænangen, Skjervøy og Kåfjord. Ellers er Turtøttene en kjent turgruppe som arrangerer turer på dagtid hver eneste måned – for både kvinner og menn. Der er de fleste godt voksne.

Som vi sa under utdelinga: «Prispengene er

selvsagt svært viktige og gjør at vi kan opprettholde aktiviteten, men det er faktisk like viktig å bli sett og hedret på denne måten. Tenk at Coop Nord anerkjenner frivilligheten vår!

– Gaven gir oss større håndslag til å gjøre mer av alt det vi har gjort til nå. I bunn og grunn handler det om å få folk opp av godstolen og ut i aktivitet sammen med andre. Turene våre handler vel så mye om det sosiale som om naturopplevelsene.»

Tekst: Tor Martin Nilsen

Ildsjel Heidi; primus motor i Nord-Troms!

Av Nina B. Cheetham

I dette nummeret av Fjellvåken gratulerer vi Nord-Troms turlag som fyller 10 år i år. Dermed er det også på sin plass og presentere leserne for Heidi Arnesen, opprinnelig fra Skien i Telemark. Hun var en av initiativtakerne til å starte lokallaget i Nord-Troms og har vært leder, nestleder og styremedlem, kort sagt har hun hatt en finger med i det meste på disse ti årene. Ikke så rart kanskje, når drivkraften er naturglede, friluftsliv, fotografering og som eier av en husky. I tillegg er hun arvelig belastet som tredje generasjon DNT- engasjert. Faren og moren var aktive med ulike oppdrag i Skien og Telemark turistforening og faren medlem av turistforeningens faste kloppegjeng. Barndomsminnet om følelsen av høytid når Fjell og Vidde kom i posten står sterkt.

Heidi kom til Tromsø i 1984 for å ta utdanning. Allerede da var hun aktiv i organisasjonslivet og siden har det gått slag i slag; politikk, sangkor, turlaget og så videre. Drivkraften er ønsket om å få utrettet noe, få noe til å skje og bidra til fellesskapet. Hun påpeker at selv om hun bruker svært mye tid på turlaget får hun også veldig mye

Fra eget nærområde; Sikka. Foto: Heidi Arnesen

igjen. Det er vennskap, samhold og gode møter som er belønningen i tillegg til alle naturopplevelsene man deler. Ikke minst er det en glede å se hvor mye turlaget har vokst i løpet av disse til årene. NTT teller nå cirka 240 medlemmer, et imponerende antall.

Turlaget har brukt mye tid på å rekruttere medlemmer, særlig unge. Ved at alle medlemmer i starten kontaktet to personer hver som de visste var tur og friluftinteresserte, klarte de å rekruttere mange nye aktive medlemmer. Disse ble samlet på et møte, delt i grupper ut fra interesseområde og et medlem fra styret/en turlleder deltok i hver sin gruppe. Filosofien er å bygge på hva folk er interessert i. Fordelen med å bo på et lite sted er at man kjenner bedre til den enkelte, det er lettere å komme i kontakt. Det hjelper også godt å ha en mann som er engasjert turlleder med på laget.

Når hun ikke er på tur med bikkja eller på hytta i Reisadalen sitter Heidi i sitt hjem på Sørkjosen og klekker ut tema til ulike kurskvelder i regi av NTT, ofte fordi hun selv ønsker mer kunnskap om temaet. Det har vært kurs om skred, tang og tare, foto, sopp, spiselige ville vekster, kart og kompass og mange andre tema som medlemme-

ne har signalisert interesse for. Hver høst samarbeider de med Nord-Troms friluftsråd om å arrangere årets ordførertur.

Heidi forteller om mange og lange søknadsprosesser for å få midler. I starten jobbet hun tett med Mia på turlagskontoret. De lærte av hverandre og mye måtte de finne ut av selv. Men penger fikk de, og NTT har brukt mye ressurser på å utdanne turledere, arrangere årvisse turer tilpasset ulike behov, og ikke minst ta vare på turlederne ved å arrangere pizzakvelder, julebord og andre sosiale treffpunkter. Dette skaper samhold og gjør at folk trives, og belønningen for alt arbeidet er å se hvordan gruppa har vokst. Medlemmene i turlaget oppleves som inkluderende, noe som et eksempel fra en tur til Vorterøya en sommer illustrerer. To unge turledere, henholdsvis fra Sverige og Hong Kong bemerket ved evalueringen at de følte seg svært velkommen og som en del av gjengen.

Hardt og engasjerende arbeid fra en ildsjel med gode medarbeidere har i år resultert i frivillighetsprisen til COOP Nord for 2024 på kr. 75 000.

Gratulere!

Historisk dag i Vaddas

I Nord-Troms kan du finne flere nedlagte gruver. Vaddas gruver i Nordreisa er én av dem. En solrik søndag i juli tok hele 74 mennesker turen langs en humpete bilvei innerst i Oksfjorddalen for å delta på arrangementet «Historisk dag i Vaddas». Nord-Troms turlag og familiefestivalen Oksfjorddagan hadde invitert til historiefortelling, bålkos, loddtrekning, og fjelltur selvfølgelig.

Overalt i Vaddas kan du finne rester etter gruvedriften. På fundamentet til det gamle fellesbadet er det bygget en gapahuk med bålplass. Her samlet vi oss, tilhørerne, og hørte lokalhistoriker Harald Elvebakken fra Oksfjord fortelle om gruvedriftens historie. Vi spiste pølser og boller, drakk bålkaffe og saft, og håpet på premier i loddtrekningen på gratis-billetten. Allsang ble det også, for trubaduren Tor Martin Nilsen fra Nord-Troms turlag hadde tatt med ukulelen.

Historien om Vaddas gruver

Gruvene tok ut kobber og var først i drift periodevis fra 1905 fram til 1930-tallet. Driften var finansiert av utenlandsk kapital og forholdene var elendige, kunne Harald Elvebakken fortelle. Boforholdene var kummerlige, og det var flere arbeidsulykker, også med døden til følge. De fleste som jobbet i gruvene på denne tiden var omreisende rallere fra ulike deler av Skandinavia. Bygdefolket var kjørere og tilretteleggere på ulike måter. På vei opp til Vaddas passerer man Drambekken, hvor det visstnok var vanlig for kjørerne å få noe å varme seg på i de kalde vinterdagene.

Etter 1. verdenskrig avtok interessen for kobber, men på 1950-tallet ble det gjort et nytt forsøk med gruvedrift i Vaddas. Denne

Harald Elvebakken

Inspiserer rester etter gruvedrifta

Bratte bakker mot luovosskaidi men fin vei

gangen var det finansiert av statlige midler og stort sett bygdefolk som arbeidet i gruvene. Sikkerheten var betraktelig bedre, og ifølge Elvebakken ble arbeidet i gruvene nesten som en yrkesskole. Selv om gruvedriften ble avviklet for godt allerede i 1956, ble arbeidere fra bygda ettertraktede fjellfolk og jobbet i hele landet.

Stedsnavn: Utilgjengelige fjell og de som ligger alene

Vaddas er samisk og betyr *utilgjengelig*, fortalte Elvebakken videre. Når man ser seg

Utsikt fra luovosskaidi mot steile vaddastinder

rundt i Vaddas er det ingen tvil om at dette må være sant. Fjellmassivet reiser seg steilt foran deg og det er smått utrolig at folk har arbeidet høyt oppe i disse bratte fjellsidene. Er du eventyrlysten og har lyst på en smak av Vaddas' utilgjengelighet, kan du besøke steinhuset i Grytlia. Det ble brukt i forbindelse med gruvedriften og ligger 800 meter over havet opp under Vaddas-tindene.

På andre siden av elva ligger fjellet, Luovosskaidi. Det er også et samisk navn og betyr *fjell som står alene der to elver møtes*.

Tur til fossen og Luovosskaidi

Etter historiefortelling og traktering rundt bålet gikk vi sammen til fossen, hvor det ble bygget en kraftstasjon i 1918. Fossen ligger i kort gange fra parkeringsplassen, over en hengebro, og er et flott skue. Du kan fortsatt se rester av det gamle kraftanlegget.

For de som ennå ikke hadde fått nok, var det mulig å bli med på den populære fjellturen til Luovosskaidi. Turen går langs sti og kjørespor hele veien til toppen på 608 moh. Her er det få hvileskjær, og veien går radig oppover. Likevel satt skravla løst på de vel 20 deltakerne, og oppi høyden var utsikten utover Oksfjorddalen ubetalelig.

Tekst og foto: Lene Ottesen

Norge på tvers

«Hva med å gå Norge på Tvers?» Anne, kona mi, som syns Norge på langs hørtes ganske langt ut, presenterte en aldri så liten unnamanøver. Norge-på-tvers-ekspedisjonen, 120 km fordelt på sju dager fra Stjørdal til svenskegrensa, ble forankret hos og godkjent av husets 12-åring. Da favoritturfamilien sørpå, som også inkluderer en tiåring, sa ja, var planen i boks!

Vi bestilte ekspedisjonsplass hos DNT Nord-Trøndelag for å sikre oss seng på de seks hyttene vi skulle overnatte på, og for å få ekspedisjons t-skjorte og navnene våre på DNT's «hall of fame» - lista på internett over alle som har gått ruta.

Så sto vi spente klare en torsdag i juli. Vi hadde overraskende lette sekker, for alle hyttene vi skulle sove på var enten betjente og tilbød tre retters middag, eller ubetjente, med rikholdige matlagre. DNT hadde anbefalt å korte ned første etappe på 31 km, og vi valgte minste motstands vei med taxi fra Stjørdal til bommen (Tverrsona) og deretter 6 km oppvarmingsetappe til første overnattingssted.

De neste sju dagene ble en vandring i overraskende variert og vakkert terreng. Blaserte nordlendinger hadde på forhånd tenkt at sååå vakkert kunne det jo ikke være der nede i Trøndelag. Men vi skulle la oss imponere og sukke mang en gang de neste sju dagene over åpen furuskog, vakkert myrlandskap, fjell i det fjerne som vi gradvis nærmet oss og så gikk tett inntil, mektige elver og u-daler og kulturlandskap. Vi vandret gjennom nasjonalpark, landskapsvernområde og naturreservat, og kom sta-

De to første dagene vandret vi i åpent skoglandskap med mye vakker furu og myr. Her på vei til Kvitfjellhytta.

dig nærmere det majestetiske Sylmassivet (med høyeste fjell Storsylen på 1762 m.o.h.). Vi lot oss dessuten imponere over frivillige i Trondhjems Turistforening som har lagt svært fine klopper gjennom store deler av ruta. Det gjorde våre dagsetapper mye enklere og ikke minst: Det sparer naturen for store sår.

Sammen med vår gruppe på seks hadde flere andre grupper oppstart samme dag

Petra Rødseth Hansson og Anne Hansson halvveis mellom Schulzhytta og Ramsjøhytta.

som oss, og vi ble etter hvert kjent ettersom vi sov på de samme hyttene og møtte hverandre i løypa i løpet av dagen. Sammen med oss gikk de vi etter hvert kalte for «militærentene», «kunstjentene» og «den andre familien». Vi lot oss særlig imponere over den andre barnefamilien som gjennomførte ekspedisjonen, med en åtteåring og en tiåring. Og de valgte **ikke** minste motstands vei på dag 1 av ruta, som oss, tvert om gikk de to lange mil. Vi hadde stor gjensidig glede av hverandre som familier, både i form av småprat og spill på hyttene på kveldene, men særlig i løypa da vi kunne heie på hverandre, konkurrere litt om å gå først og å

Klar for avgang - første etappe! Anne, Eirin, Jørgen, Petra, Marianne, Fredrikke og Enzo.

Dag 3 fra Prestøyhytta til Schulzhytta. Dagen startet på en autostrada av klopper.

komme først fram til dagens hytte. Militærentene og kunstjentene (i 20-åra) var irriterende spreke, sto alltid seinere opp og startet seinere enn oss, stakk innom de høyeste toppene på veien, men kom likevel først fram til hytta.

I vår gruppe klarte vi å holde moralen oppe på de lengste dagsetappene 16 km, 18 km og 24 km med store mengder drops, sjokolade, gode matpakker, ordleker og konkurranser (gjett hva jeg tenker på og bokstavleken), bading i elver og vann, og dessuten en kjekk liten høyttaler som spilte Reiseradioen, Karpe, Abba og Harry Potter. I tillegg var vi veldig heldig med været! De

Petra ser etter Prestøyhytta. Den ligger i Skarvan og Holtdalen nasjonalpark, med utsikt over Stråsjøen naturreservat.

fem første dagene skinte sola for oss nærmest konstant, og før vi kom opp på fjellet, dag to, var det nesten for varmt. Den siste dagen, som blir presentert som turens sjarmøretappe på 5 km, våknet vi til kraftig regn og vind. Det ble en tung sjarmøretappe til svenskegrensa, og da vi sto på ei linje på riksgrensa og hoppet over til Sverige samtidig, skjønte vi voksne at vi hadde hatt skikkelig værflaks dagene i forkant. 120 km i kraftig regn og vind ville ikke latt seg gjennomføre med gjengen vår. Men denne gangen slapp vi å vurdere fjellvettregel 8 (Vend i tide, det er ingen skam å snu).

Vi gjennomførte Norge på tvers-ekspedisjonen og var superglade og veldig stolte over oss sjøl. Turen kan absolutt gjennomføres av andre barnefamilier som er litt fjellvante, med forbehold om ok vær. Nå snuser

Alle hyttene langs ruta hadde plakater om «Norge på tvers». Her fra den flotte Ramsjøhytta, som sto ferdig i 2022.

vi på de andre rutene i utvalget av DNTs SignaTUR, mens vi venter på den store Norge på langs-ekspedisjonen.

Tekt og foto: Eirin Rødseth

Goldafesten 2024

Publikum koste seg. Foto: Monica Mikalsen

Lørdag 17. august ble det arrangert «Goldafest» for aller første gang. Tilsynene hadde lenge prata om å få til en konsert inne på Golda, og vi som var med og arrangerte Monsen-minutt-for-minutt i 2018 hadde også drømt om et nytt arrangement inne på det flotte Goldatunet. I sommer ble det snekret plattning foran nye Goldahytta, og dermed var «scenen» på plass sånn at vi kunne invitere til fest.

Frivillige bar og trilla utstyr, rigga til scene, organiserte og ordna, en stor takk til dem. Vi er også veldig takknemlige for det herlige publikumet som tok turen inn til Goldahyttene; noen gikk over fjellet fra Gálggo, noen gikk fra Kilpis gjennom Malla naturre-

Båtskys. Foto: Eivind Andre Hemmingsen

servat, mens andre tok Mallabåten over Kilpisjärvi og ruslet de seks kilometerne fra båten og inn til hytta. Det kom også noen utenlandske vandrere som meldte seg på da festen starta. Teltleir ble etablert rundt

Stemningsfullt utpå kvelden. Det var trukket en stor presentning over publikumsbenkene i tilfelle regn, men været holdt seg hele kvelden. Foto: Monica Mikalsen

Øystein, Vegard og Thomas. Foto: Lin Olsen

F.v. Ulla Blixgård, Wanja Kvalnes og Vegard Marvik. Foto: Lin Olsen

Salg av pølser, kaffe og lefser foregikk ut stuevinduet på nye Golda. Her er Svein og Monica Mikalsen i sving! Foto: Lin Olsen

Etter Treriksrøysa, innover mot Goldahyttene. Nydelig utsikt mot Parastinden/Bárrás. Foto: Lin Olsen

Fra .v. Helge Helgesen, Martin Kvalnes og Bjarne Bockelie. Foto: Lin Olsen

Bjarne med sin forgylte nøkkel Foto: Lin Olsen

hyttetunet, folk bada og været var på vår side hele helga.

Vi ønsker også å rette en stor takk til musikerne som stilte sporty opp og holdt konsert på en utradisjonell scene, langt utafor allfarvei. Fra scenen underholdt Wanja Kvalnes, Øystein Bolstad, Vegard Marvik, Thomas Blickfeldt og Ulla Blixgård. De spilte viser, folkrock, americana og tradisjonell pubmusikk ut i de små timer. Folk sang med, dansa og koste seg. Arrangementskomiteen var veldig fornøyde, og det var lite å gjøre for ordensvaktene...

I tillegg til fin musikk var det dans, salg av pølser, kaffe og lefser. Det var en perfekt anledning for å feire frivilligheten i Troms Turlag, og å hylle noen spesielle frivillige her inne på Golda. Tilsynene Bjarne og Hanna Bockelie ble hedret for sine 40 år som tilsyn. Bjarne var til stede og mottok hyllest og oppmerksomhet for deres utrolige innsats gjennom mange år, og fikk overrakt «blomst» og en forgylt DNT-nøkkel. Bjarne har vært engasjert i organisasjonsarbeidet i TT gjennom halve livet, han har vært turle-

der, vedlikeholdt og merket stier, bygget bruer og vært med i hytteutvalget. Hanna var med i styret i flere år, også som styreleder. De ble begge utnevnt til æresmedlemmer i Troms Turlag i 2016. Bjarne's gode dugnadskompanjong gjennom mange år, Helge Helgesen, ble også hedret og fikk overrakt en «blomst» for sin innsats med både hytte-dugnad, merking, klopping og vedlikehold av bruer i flere årtier.

Med flere tilsyn på tunet har Bjarne og Hanna nå overtatt ansvaret for hundeannekset, mens Martin og Wanja Kvalnes har ansvaret for gamle Golda, og Thomas Blickfeldt og Trine Strandmo er tilsyn på nye Golda.

Takk for ei flott helg! Hilsen fra arrangementskomiteen v/Martin Kvalnes, Lin E. Olsen, Monica Mikalsen, Thomas Blickfeldt, Wanja Kvalnes, Ellen Karoline Dahl og Nina Brygfjeld, som allerede er i tenkeboksen for ny Goldafest til neste år!

Tekst: Lin E. Olsen

Lærerik spennende dag med hobbyornitolog i Målselv

Første dagen i Juli fikk en knippe barn fra Barnas turlag Senja være med inn i Målselvs rike skoger på en fellestur litt utenom det vanlige, nemlig ringmerking av fugler. Barna var så heldig å få hobbyornitolog Geir-Harald Sjømyr Dreyer fra Bird Life Norge til guide denne dagen. Sammen med barna var foreldre, og ansvarlig for aktiviteten turleder Susanne Strand Johansen.

Turen startet med samtale rundt dette med respekt for fugler og dyreliv generelt, hvorfor vi trenger fuglene og ellers hvordan vi skulle opptre i nærheten av fuglekassene. Gruppen ble delt opp i mindre puljer av hensyn til dyrene, hvor én og én pulje fikk være med inn i skogen til fuglekasser langs den flere kilometer lange stien. Barna ventet veldig tålmodig på sin tur og var skikkelig rolig og behersket ved fuglekassene. Noen barn fikk oppleve kasser med nylagte egg, og noen fikk se forlatte kasser, med døde fugleunger eller egg som var blitt ødelagte. Her konkluderte barna med at kanskje fuglemor dessverre var blitt påkjørt eller tatt av en katt, siden hun ikke kom tilbake til kassen sin. Noen kasser var tomme for fugler, og i noen hadde derimot den fine humla laga seg bopel for sommeren. Her diskuterte vi litt rundt viktigheten av insekter.

Barna fant også en kasse som det var «gjort innbrudd i», mest sannsynlig av en mår eller lignende. Alt i alt var mange kasser fulle av små, søte fugleunger. Noen var så ferske og små at det var for tidlig å ringmerke dem enda, mens noen var blitt store og snart skulle forlate redet. Vi lærte her at kjøttmeisen er den som er raskest til å forlate fuglekassen,

**En fugl i hånden...
Spennende møte med naturen**

mens fluesnapperen nylig hadde lagt egg for både andre og tredje gang i år. Barna fikk være delaktig i ringmerkingen, hjalp til å holde posen fuglene ble lagt i og ikke minst holde fuglene etter merking.

Det ble en kjempefin og lærerik opplevelse for både barn og foreldre! Vi var alle enige om at det var viktig for barna å få se både liv og død, og lære om naturens gang. Barnas turlag Senja vil igjen takke så meget til hobbyornitolog Geir-Harald, som er en kunnskapsrik læremester uten like! Det han ikke vet om småfugler er ikke verdt å vite.

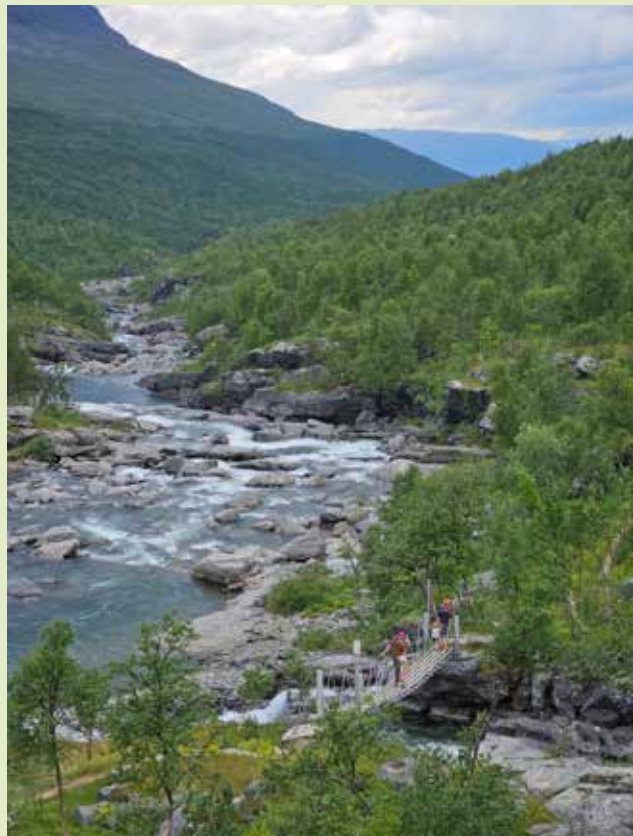
Vi håper vi får være med på ringmerking neste sesong også!

Tekst og foto: Susanne Sofie Strand Johansen

Fellestur til Rostahytta med barnas turlag

Første hengebru over den lange og store Rostaelva

Hengebru nummer to over Trollelva. Spente barn i følge med voksne

I August pakket barnas Turlag Tromsø sekker og proviant og satte kurs mot Rostahyttene, under trygg turledelse av initiativtakerne Richard Fjellaksel og Ole Jacob Schoug Nilsen fra Fjellsportgruppa.

For en fin tur det ble! Hva syntes barna selv var det beste med en helgetur til Rostahytta?

Sigrid og Ingeborg forteller:

«Vi begynte å gå på hengebrua over den store og lange elva. Det var også spennende på den brekte brua over den nesten tørrlakte

elva. «Rostatrollet» dukket også opp på turen oppover. Vi gikk opp til hytta, det var litt langt å gå, men det gikk bra. Det beste med hytta var å leke utenfor hytta i hundehusene og å plukke blåbær. Sigrid sier villmarkslivet var gøy fordi det er annerledes enn hverdagen. Alle hengebruene var gøy,

Fortsatt ivrige barn på tur opp i Villmarken Det er mye interessant å se langs stien

den ene var litt skummel (videre mot Moskanhytta) forteller Ingeborg. Vi lagde en blåbærsang, masse blåbærsyltetøy og spiste masse blåbær. På søndag gikk vi ned igjen, men vi hadde noen stopp på noen klatreklipper».

Begge anbefaler andre å dra på tur med barnas turlag fordi det er gøy å være i villmarken, men uansett kan man klare denne turen med familien sin.

Barn som lærer å bli glad i naturen og som

Spente små turledere speider nedover Rostadalens villmark

senere vil ønske å ta vare på den. For vi tar jo vare på det vi er glad i! Tusen hjertelig takk til Richard og Ole-Jacob som bidrar sterkt til mange flotte tur og naturopplevelser og ikke minst gode turminner for barna i Barnas turlag og deres familier, sommer som vinter.

Tekst: Richard Fjellaksel og Merete Stiberg

Foto: Richard Fjellaksel

Allemannsrettens omstridte natur med utstillinga «Hvem er vi på tur?» «Hvor er vi på vei?»

Fra Uløya. Foto: Heidi Arnesen

Av Ellen Marie Ingulfsvann

Under et sommerbad i Dyrøy, kom jeg i prat med Brynhild Granås som er førsteamanuensis ved Institutt for Samfunnsvitenskap, Norges Arktiske Universitet. Basert på forskningsprosjektet «Allemannsrettens omstridte natur» jobber hun for tiden med ei utstilling “Hvem er vi på tur? Hvor er vi på vei?” Utstillinga har Halti nasjonalparksenter som hovedsamarbeidspartner og vil stå ut februar 2025 i lokalet til Nord-Troms museum på Halti næringshage på Storslett.

I skrivende stund er åpningsdatoen ikke annonsert ennå, men det antydes i løpet av oktober.

Fjellvåken ser at temaet burde fenge alle tur-interesserte og oppfordrer de som har anledning til å ta en titt innom Halti Nasjonalparksenter.

Nedenfor følger et utklipp fra brosjyren. Tekst ved Brynhild Granås.

Forskningsprosjektet (2021-2025) er finansiert av Norges forskningsråd. Utstillinga løfter fram viktige tema i prosjektet og forteller om noe av det folk i Nordreisa har lært forskerne gjennom intervjuer, samtaler og fellesaktiviteter. Et sentralt spørsmål er hva

Rongadalen. Foto: Heidi Arnesen

folk her oppfatter som viktige verdier og praksiser i utmarka, inkludert forståelser av god folkeskikk. Til syvende og sist handler slike forhold om hvordan befolkninga bærer bruken av allemannsretten kulturelt og moralsk.

I Nord-Troms kan dette også handle om samisk og kvensk/norsk-finsk tilhørighet. Ønsket vårt er å framstille kulturer for turliv og bruk av natur i regionen gjennom et skråblikk som feirer disse kulturene og som vekker tanker. Utstillinga er ment å gi noe tilbake, som en takk til alle i Nord-Troms som har bidratt til forskningen gjennom intervjuer og samarbeid. Hovedsamarbeidspartnerne i selve forskningsprosjektet er Halti nasjonalparksenter, Nordreisa kommune, Statskog i Troms, Statsforvalteren i Troms og Finnmark og Nord-Troms museum. Representanter for disse institusjonene har i lag med forskere fra UiT Norges arktiske universitet utgjort referansegruppa for utstillinga.

Velkomstteksten for utstillinga ser ut som følger: Hvem er vi på tur? Hvor er vi på vei? Denne utstillinga feirer turlivet og naturerfaringene til innbyggerne i Nord-Troms. Med et skråblikk viser den fram kunnskap og omtanke folk har for natur og for fellesskap. Vi ønsker å inspirere til samtaler om hva naturen betyr for å leve et godt liv her. I tusenvis av år har naturen skapt folk og folk skapt natur i Nord-Troms. Allemannsretten har lenge vært med å regulere livet i fjell og mark også her. Vekst og endringer i moderne friluftsliv og turisme setter noen ganger allemannsretten under press. Uenigheter og konflikt i utmarka handler sjeldent bare om hva som er juridisk rett, men også om hva folk forstår som kulturelt riktig og viktig. Folk bruker naturen på mange forskjellige måter. Hva kjennetegner mangfoldet av turliv og bruk av natur i Nord-Troms i dag? Hvilke hensyn er de forskjellige brukerne av allemannsretten opptatt av å ta?

Minneord om Hans Prestbakmo

Av Nina B. Cheetham

Det føles ikke så lenge siden at undertegnede med mann og barn ankom gamle Vuoma og fikk en varm velkomst av tilsynsparet Hans og Hermien Prestbakmo. Det gjorde godt for både store og små etter en lang skitur. Ute hvilte to tålmodige polarhunder, og neste dag dro de to ned fra fjellet i friskt driv bak hver sin hund med pulk. Denne turen på nittitallet var bare en av parets utallige turer i indre Troms, rundt i landsdelen, og også til fjellområder langt borte.

Hans og Hermien møttes på et turlagsmøte i Tromsø og giftet seg i 1969, og den første turen de hadde sammen gikk til Rostahytta. Møtet var starten på et langt samliv og et stort engasjement for Troms Turlag. Den 25 mai i år la Hans ned vandringsstaven for godt, 88 år gammel.

Hans var en utpreget friluftsmann og svært kunnskapsrik omkring alt som har med natur og naturens ulike sammenhenger å gjøre. Som Lappefogd kom han i tett kontakt med samene og deres livsstil og han var også sekretær for Finnmarksviddas Ressursutvalg. Kunnskapen om, og respekten for det samiske, delte han med allmenheten, blant annet gjennom boka «Natur, tanker og mennesker i grenseland». Boka finnes på alle Troms Turlags hytter.

Hans hadde flere års virke i Utmarkskommisjonen, blant annet med kartlegging

av grenser mellom staten og det private. Han forfattet, i tillegg til mange utredninger, også boka «Bardu og Målselv – Østlappenes land?». All denne kunnskapen gjorde han godt rustet som selvstendig næringsdrivende konsulent for reindriftsutøverne knyttet til ulike rettigheter, inngrep og andre forhold.

Hans og Hermiens «karriere» i Troms Turlag startet med deres første møte med turlaget. Sammen har de hatt tilsyn på Vuomahytta, Dærtahytta og Lappjordhytta. Hans har bidratt på en rekke ved-dugnader og deltok i rivingen av gamle Dærtahytta under tøffe værforhold, samt i oppføring av Jubileumshytta på Rosta. Gjennom alle år har han også deltatt i vedlikeholdsarbeid på de ulike hyttene.

Som den dedikerte friluftsmannen han var, kunne Hans kartene over indre Troms nesten utenat. Han delte sin kunnskap om biologi og lokalhistorie med den som var interessert. Fjellvåkens lesere kunne også la seg inspirere av turbeskrivelsen om parets møte med våren gjennom et månedsopphold i lavvo ved Irgass i Øvre Dividalen Nasjonalpark i mai 2006.

Respekten for naturens mangfold sto svært høyt, og det formidlet Hans gjennom sin vennlige og varme måte å også møte mennesker på.

Det er som friluftsmannen, naturelskeren og det engasjerte turlagsmennesket vi minnes Hans Prestbakmo og vi lyser fred over hans minne.

Alle foto: Hermien Presbakmo

Smånytt

25 glade barn med foreldre deltok på vårens fineste eventyr!

Sammen med de alltid like blide ansatte hos Tromsø Villmarksenter ble dette en fantastisk flott opplevelse i friluft for både to og firbeinte. Etterpå grilla vi pølser og kosa oss på området, som er godt tilrettelagt for familier og barn. Tusen takk til Tove og resten av de ansatte hos Tromsø Villmarksenter som også i år sørget for et bra og trygt gjennomført opplegg, topp fasiliteter og ikke minst et strålende vær! Vi gleder oss allerede til neste gang!

Tekst og foto: Merete Stiberg

På plass i sleden på Villmarksenteret.

Kos med sledehund - BT på Villmarksenteret.

På BT tur til Villmarksenteret.

Forsida: Barnas turlag på tur til Rostahytta, ivrige barn leder an. Foto: Richard Fjellaksel

Vi ønsker alle velkommen innom Turlagskontoret til en hyggelig prat

Neste nummer av Fjellvåken kommer i februar 2025. Stoff mottas fortløpende.

I redaksjonen Ellen Marie Ingulfsvann, Finn Jürgens og Nina Cheetham

- ♦ E-post: troms@dnt.no
- ♦ Hjemmeside: www.troms.dnt.no
- ♦ Nå er vi også på Facebook. Troms Turlag – DNT.
- ♦ Redaksjonen i Fjellvåken ønsker stoff fra Turlagets medlemmer. Manus kan sendes til Turlagets adresse.
- ♦ Adresseendring meldes direkte til Turlagskontoret.

Trykkeri
2041 0652

